

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Nc/2/2025
Identifikačné číslo spisu:	1621202264
Dátum vydania rozhodnutia:	22.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1621202264.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté U. G., narodenú XX. U. XXXX a G. G., narodenú XX. C. XXXX, obe bývajúce u matky, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vázovova 7/A, deti matky Mgr. G. V., narodenej XX. C. XXXX, R., E. XXXX/XX, a otca Ing. G. G., narodeného XX. C. XXXX, R., L. XX/X, zastúpeného splnomocnenkyňou Advokátska kancelária VERIONS, s. r. o., Bratislava, Radvanská 21, IČO: 47239441, o uložení výchovného opatrenia, v súčasnosti vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B1-7P/1/2021 (pôvodne vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7P/1/2021), o vylúčení sudkýň Krajského súdu v Trnave z prejednávania a rozhodovania vecí vedených na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 12CoP/12/2025 a 12CoP/42/2024, takto

rozhodol:

Sudkyne Krajského súdu v Trnave JUDr. Katarína Slováčková, Mgr. Andrea Hadnagyová a JUDr. Ľubica Bundzelová s ú v ý l ú č e n é z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 12CoP/12/2025.

Odôvodnenie

1. JUDr. Katarína Slováčková, predsedníčka senátu 12CoP Krajského súdu v Trnave (ďalej tiež len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), vo veci vedenej na takomto súde pod sp. zn. 12CoP/12/2025 predkladacou správou zo 14. júla 2025, došlou Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) 15. júla 2025 predložila spis na rozhodnutie podľa § 54 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) o vznesenej námietke zaujatosti voči sudkyňiam zaradeným do senátu 12CoP krajského súdu, a to predsedníčke senátu JUDr. Kataríne Slováčkovej a členkám senátu Mgr. Andrei Hadnagovej a JUDr. Ľubici Bundzelovej.

2. Podaním doručeným krajskému súdu 09. júla 2025 (č. 1. 1223 spisu) vzniesol otec námietku zaujatosti voči sudkyňiam krajského súdu uvedeným v bode 1. in fine. V podaní uviedol, že dňa 02. júla

2025 sa na krajskom súde uskutočnilo odvolacie pojednávanie, z priebehu ktorého bol vyhotovený zvukový záznam. «Otec pri vypočutí si zvukového záznamu zistil, že na tomto zvukovom zázname je zachytená i porada senátu pred vyhlásením rozhodnutia s nasledovnými vyjadreniami sudkýň na jeho adresu:

2.1. JUDr. Katarína Slováčeková: „Akože, s týmto ja som sa ešte nestretla, že iné deti účastníkmi konania a vo výchovnom opatrení. A na takúto blbosť budeš musieť dať odpoveď." (02.34.39);

2.2. JUDr. Katarína Slováčeková za smiechu Mgr. Andrey Hadnagyovej: „Ja sa nečudujem, že sa s ním nechcú stretnúť. Patologická osobnosť." (02.34.03);

2.3. JUDr. Katarína Slováčeková: „...že on chce výsluch, klásť otázky a ju zničiť úplne. To v žiadnom prípade." (02.41.36);

2.4. JUDr. Katarína Slováčeková: „A tomu otcovi by pomohla psychoterapia, lebo on stále toto rieši." (02.43.56);

2.5. JUDr. Katarína Slováčeková: „Úplne z neho má človek taký... Také nepríjemné z neho niečo ide, že normálne na grkanie." - Mgr. Andrea Hadnagyová: „On je jak sto čertov." - JUDr. Katarína Slováčeková: „Normálne, že na grkanie." - Mgr. Andrea Hadnagyová: „On toto nevie prežiť. Sebestredný narcis." (02.47.49);

2.6. JUDr. Ľubica Bundzelová: „...právom záverečnej reči." - JUDr. Katarína Slováčeková: „Vieš čo? Ja som ho už nemohla počúvať. Akože, o čom to bolo?" (02.48.22).»

Vzhľadom na citované vyjadrenia sudkýň na jeho adresu, otec podal námietku ich zaujatosti. Poukázal pritom na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 4071/17 a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd") sp. zn. 6Nc/1/2024. V tejto súvislosti zvýraznil explicitne vyjadrenia dvoch členiek senátu JUDr. Slováčekovej a Mgr. Hadnagyovej a implicitný postoj JUDr. Bundzelovej (zostala pasívna k vyjadreniam ostatných členov senátu).

3. Na základe uvedeného otec navrhol vylúčiť vyššie uvedené sudkyne krajského súdu

„z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí, vrátane návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol uplatnený na pojednávaní dňa 02. 07. 2025 vo veci sp. zn. 12CoP/12/2025, ako aj vo veci sp. zn. 12CoP/42/2024 (súdne konanie bolo vedené pred Mestským súdom Bratislava II pod sp. zn. B1-3P/15/2015 a v súčasnosti prebieha dovolacie konanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 02. 10. 2024, č. k. 12CoP/42/2024-3058, kde členkami senátu, ktorý o veci rozhodol, boli sudkyne Mgr. Andrea Hadnagyová a JUDr. Ľubica Bundzelová)".

4. JUDr. Katarína Slováčeková vo vyjadrení z 10. júla 2025 v podstatnom uviedla, že nemá žiadny pomer k veci, k účastníkom konania ani k ich zástupcom. Otec ani jeho splnomocnený zástupca nielenže neoznámili, že priebeh pojednávania budú nahrávať, ale i po výzve súdu, aby opustili pojednávaciu miestnosť, že senát sa poradí a následne ich zavolá, nechali zrejme spustené nahrávanie. „Zákonne súdom vyhotovený zvukový záznam z pojednávania z 02. júla 2025 je uchovaný na nosiči dát v dvoch častiach ... Neverejná porada senátu samozrejme nie je zaznamenaná, preto nepovažujem za dôvodné sa k jej obsahu vyjadrovať."

5. Mgr. Andrea Hadnagyová vo vyjadrení zo 14. júla 2025 k námietke zaujatosti uviedla - „nemám žiaden pomer k veci, k účastníkom konania, ani k ich zástupcom."

6. JUDr. Ľubica Bundzelová vo vyjadrení zo 14. júla 2025 k námietke zaujatosti uviedla - „nemám žiaden pomer k veci, k účastníkom konania ani k ich zástupcom". V ďalšom v podstate zopakovala argumentáciu JUDr. Slováčekovej.

7. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniam dotknutých sudkýň zotrval na obsahu podanej námietky. Uviedol, že namietané sudkyne nepopreli ich vyjadrenia zachytené na zvukovom zázname.

8. Vzájomný vzťah medzi Civilným mimosporovým poriadkom (zákonom č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CMP") a CSP je vymedzený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Námietku zaujatosti bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Najvyšší súd ako súd nadriadený krajskému súdu (§ 54 ods. 2 CSP) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybností o nezaujatosti u namietaných sudkýň senátu 12CoP odvolacieho súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí v zmysle § 49 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že námietka zaujatosti bola podaná dôvodne.

10. Podľa § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

11. Podľa § 52 ods. 1 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti. Podľa § 52 ods. 2 CSP v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú.

12. Právo každého na nezávislý a nestranný súd, zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd (uvedenej ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., ďalej tiež len „Listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného v prílohe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. V náleze sp. zn. II. ÚS 71/97 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) vyslovil, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.“

13. Ak je právo na nestranný súd vážne ohrozené z dôvodu nedostatočných záruk nezaujatého konania zo strany sudcu, na predchádzanie a zabránenie možnému nespravodlivému rozhodnutiu slúži inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci. Je potrebné si uvedomiť, že ide o prostriedok ultima ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každom konkrétnom prípade potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania veci pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia spor prejednať a rozhodnúť nestranne a nezávisle.

14. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa §§ 49 až 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 Listiny a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci možno iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. V zásade platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Dôvodom, pre ktorý môže prísť k uplatneniu výnimky z takejto ústavnej zásady (nezmeniteľnosti zákonného sudcu) v podobe inštitútu vylúčenia sudcu (z prejednávania a rozhodovania veci) a takto aj k prelomeniu zásady, o ktorej je reč, je záujem na zmaření hroziaceho rizika, že by v spore mohol rozhodovať zaujatý (a nie nestranný) sudca. Pri posudzovaní týchto dôvodov v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a ústavného súdu a napokon aj na závery, ku ktorým dospela doterajšia súdno-aplikačná prax najvyššieho súdu.

15. EŠLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku).

16. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra EŠLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (tu pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Spravodlivosť nielenže má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že má byť vykonávaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok EŠLP zo 17. januára 1970, Padovani v. Taliansko - rozsudok EŠLP z 26. februára 1993). Sudca sa teda má objektívne javiť v očiach strán, že je nestranný, a zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti.

17. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávaniu sporu, k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je, či obava stany sporu (z nedostatku nestrannosti sudcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania vecí), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre EŠLP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne (tu porovnaj napr. I. ÚS 332/08). Rozhodovať nestranne nie je právom, výsadou či privilegiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému.

18. Existencia oprávnených pochybností o nestrannosti sudcu závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybnosti o nestrannosti sudcu (pozri Fey proti Rakúsku).

19. Judikatúra EŠLP vyžaduje, aby sa obava z nedostatku nestrannosti zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Opäť sa žiada zdôrazniť, že nestrannosť sa posudzuje podľa objektívnych symptómov. Sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, ktoré postupne vo veci vykonával, alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, k stranám, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. Z tohto hľadiska preto nezáleží ani na tom, že sudca sa k návrhu na jeho vylúčenie vyjadril v zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý. Rozhodujúce nie je jeho stanovisko, ale existencia objektívnych skutočností,

ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti (III. ÚS 158/08).

20. Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti námietky zaujatosti vznesenej účastníkom konania nie je rozhodujúci jej osobný subjektívny názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti namietajúceho o objektívnom a nestrannom rozhodovaní sudcu, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že strana pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdý, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP.

21. V danom prípade otec odôvodnil námietku zaujatosti sudkyň odvolacieho súdu v prvom rade tým, že vyhlásenia resp. postoje k týmto vyhláseniam, ktoré boli vyslovené na adresu jeho osoby, neposkytujú záruky, že rozhodovanie súdu bude nezávislé a nestranné.

22. Z obsahu námietky zaujatosti vznesenej otcom, vychádzajúc z oboch vyššie uvedených hľadísk (objektívnej aj subjektívnej stránky sudcovskej nezávislosti), najvyšší súd zistil naplnenie predpokladov v zmysle § 49 ods. 1 CSP. V danom prípade ide predovšetkým o objektívnu nestrannosť členiek odvolacieho senátu 12CoP krajského súdu.

23. Dve z namietaných sudkyň v pozícii členiek senátu odvolacieho súdu, ktorému bola vec pridelená, sa totiž podľa obsahu časti zvukového záznamu (čo do autenticity namietanými sudkyňami nepopretého), subjektívne zaujatým a neprístojným spôsobom vyjadrili k osobe otca, ktorá skutočnosť sama o sebe ich diskvalifikuje z objektívneho pohľadu na ich nestrannosť a nezaujatosť. Bolo možné zvažovať otázku, či zaujatou má byť/je aj JUDr. Bundzelová, ktorá explicitne neuvážené vyjadrenia o osobe otca neuvádzala. Bude však v záujme účastníkov konania i celkového postoja senátu 12CoP, pokiaľ už len z implicitných dôvodov (pasívny postoj k vyjadreniam kolegyň) bude vylúčená aj ostatná členka senátu. Aj napriek tomu, že namietané sudkyne zhodne uviedli, že vo veci (aj) vo vzťahu k otcovi sa necítia byť zaujaté, nemožno inak, ako konštatovať, že ich nestrannosť bola takto vystavená oprávneným pochybnostiam.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade došlo k naplneniu zákonných predpokladov podľa § 49 ods. 1 CSP na vylúčenie všetkých sudkyň zaradených rozvrhom práce krajského súdu do senátu 12CoP takéhoto súdu z prejednávania a rozhodovania veci vedenej týmto súdom pod sp. zn. 12CoP/12/2025. Preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto svojho uznesenia, teda že namietané sudkyne krajského súdu JUDr. Katarína Slováčková, Mgr. Andrea Hadnagyová a JUDr. Ľubica Bundzelová sú vylúčené z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

25. Dovolací súd neposudzoval/nemohol posúdiť námietku zaujatosti otca v súvislosti s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol uplatnený na pojednávaní odvolacieho súdu dňa 02. júla 2025, keďže o tomto návrhu rozhodol odvolací súd uznesením z 08. júla 2025 č. k. 12CoPno/10/2025-1216, teda odvolací súd rozhodol v čase pred podaním teraz posudzovanej námietky z 09. júla 2025. V tomto prípade možnosť prípadnej právnej ochrany súvisiacej so skúmaním novej zaujatosti veci posudzujúceho odvolacieho senátu prichádza do úvahy (napr.) prostredníctvom § 420 písm. e) CSP. To isté platí aj v súvislosti s vecou vedenou na odvolacom súde pod sp. zn. 12CoP/42/2024 (rozsudok odvolacieho súdu z 02. októbra 2024 č. k. 12CoP/42/2024-3058).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

